

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreas Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De duplici detractone legitimæ & Trebellianicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

in prioribus 32. Cod. eod. cap. Raynaldus 17. in vct-
bis ipsam in legitima non potuit aggravare hoc tit.
Diciturque ibidem legitima jure natura debita:
& natura debitum in c. Raynaldus 18. h. r.

§. III.

De duplici detractioe legitimæ &
Trebellianicæ.

1. Detractio hac Jure Canonico fieri potest.
2. Probatur etiam Jure Civili illi locum esse.
4. Gravatus legatis detrahit quartam ex Legge Falcidia.
5. Episcopus ex legatis Ecclesia detrahit portionem Canonice.

1. Quæ ratione si filius, à patre institutus hæres justus sit hæreditatem alteri restituere, non solum legitimam suam portionem ab hoc onere fideicommissi servabit liberam, sed præterea Jure Pontificio quartam detrahet Trebellianicam, id est quartam partem totius hæreditatis, quam justus fuerit restituere; & utramque portionem, cui voluerit, relinquere poterit, vel ab intestato ad legitimos suos hæredes transmittere, quia reliquum dumtaxat fideicommissi continetur, c. Raynaldus, c. Raynaldus h. r. Habetque locum duplex hæc detractio etiam in testamentis liberorum, respectu parentum, ut scilicet casibus, quibus permissum est liberis condere testamentum, arg. d. c. Raynaldus c. Raynaldus, junctâ l. Nam et si parentibus 15. in princ. D. De inoff. testamento.

2. Verum, an utraq; hæc deductio seu detractio etiam Jure Civili obtineat, admodum controvertitur. Non obtinere, probari videtur ex l. Inratione 11 §. quod vulgo D. Ad L. Falcidiam, ubi unica quarta detrahitur, & l. Iubemus Cod. Ad S. C. Trebell. ubi jubentur liberi, qui rogati sunt restituere hæreditatem, doctantem, id est novem uncias totius hæreditatis restituere. Igitur servare sibi poterunt dumtaxat unicam quartam, id est tres uncias reliquas.

3. Attamen verius videtur, filium fideicommissi gravatum etiam Jure Civili posse detrahere utramque quartam, sive sub conditione vel in diem rogatus sit restituere, ut vult communis Interpp. sententia, sive purè, id

est, sive diversis temporibus quarta legitima & Trebellianica deducatur: legitima quidem, simul atque si filius paternæ hæreditati immiscuerit: Trebellianica verò tunc demum, cum existerit conditio restituendæ hæreditatis: sive uno & eodem tempore deducenda sit utraq; quarta, ut si filius purè rogatus sit restituere alteri hæreditatem paternam. Etenim tamquam regulare traditur à DD. ad l. Qui non militabat 78. D. De hered. instituend. quòd, quando auxilia plura per leges promittuntur ex diversis causis, competant singula, nec unum per aliud excludatur, nisi per alias leges statuatur aliud. Ideoque, cum filios habeat legitimam ex una causa, nempe pro debito naturæ, ad excludendam querelam inofficiosi testamenti, & in super Trebellianicam ex alia causa, scilicet pro præmio aditionis, ad hæreditatem restituendam, poterit utramque deducere: sicut filius, cui aliquid prælegatum est, si ita gravetur legatis, ut legi Falcidie locus sit, prælegatum suum retinet, & nihilominus de ceteris legatis quartam Falcidie detrahet, prælegato in Falcidiam non computato, d. l. Qui non militabat, junctâ l. Ex facto proponebatur 35. D. De hered. instit. l. In quartam 91. D. Ad L. Falcid. quia hæc duo ex diversis causis competunt: prælegatum ex voluntate testatoris: Falcidia bebeneficio legis.

Et hoc quoque videtur indicare Justinianus Imp. qui cum in l. Si pater & in l. Quoniam in prioribus Cod. De inoff. testam. voluisset onere fideicommissi universalis gravatum, liberari ab eo onere, quoad legitimam, si tamen, ut legitima querelam inofficiosi excludat: nihilominus postea in l. Iubemus Cod. Ad S. C. Trebell. eidem filio concedit quartam Trebellianicam, pro præmio aditionis. Ideoque sicut rogatus hæres, idemque creditor, alicui alteri hæreditatem restituere, non alia bona censetur rogatus restituere, quam quæ, deducto per hæredem debito proprio, supersunt (juris siquidem est notissimi, cujusque ea demum censeri bona, quæ deducto ære alieno supersunt) ita filius justus restituere hæreditatem, non alia restituet bona, quam quæ, deductâ legitimâ, tanquam sibi naturaliter debita, supersunt: cum ea fideicommissi gravati non possit: & deducet

Trebellianicam ex iis, quæ iustus fuerit restituere. Plura de hac quaestione vide apud Fachin. 5. *Controvers.* cap. 2.

4. Quemadmodum autem gravatus fideicommissio detrahit quartam Trebellianicam, ita gravatus legatis ultra dodrantem, id est novem uncias (omnis enim hæreditatis cuiuscumque quantitatis in duodecim uncias à Jure distribuitur, totaque hæreditas venit Assis nomine,) detrahit quartam Falcidiam, beneficio Legis Falcidiam. *1. tot. Tit. D. & Cod. & Institut. Ad Leg. Falcidiam.* Exceptis legatis piis, & nonnullis aliis, quæ deductionem illam non admittunt: de quibus latè DD. *ad l. In testamento cum Auth. seq. Cod. Ad L. Falcid.*

5. Denique observandum hic est, Episcopum de legatis Ecclesiæ, in sua diocesi sitæ detrahere portionem Canoniceam (quæ respectu consuetudinis cuiusque loci varia est, *Glof. in c. Requisisti 15. in V. quartam hoc tit.*) prout præscribitur in *c. Officii 14. hoc tit. d. c. Requisisti*: nisi citra faudem legata fuerint Ecclesiæ pro ornamentis, fabrica, cereis, luminaribus, vel aliis similibus piis causis, ut pro alendis pauperibus, maritandis, aut in monasterio collocandis puellis pauperibus, *c. ubi. hoc tit. ubi fusiis DD. sicut & in d. c. Officii* Vide & *Piassec. 2. p. Praxis Episcopalis cap. 5. art. 4. num. 40. & segg. &* quæ infra dicentur *ad Tit. De sepulturis. §. 6.*

§. IV.

De Substitutionibus.

1. Substitutio alia Directa, alia Indirecta, seu Obligua.
2. 3. Directa alia est Vulgaris, alia Pupillaris, eaque Tacita vel Expressa
4. 5. 6. Alia item Exemplaris, Reciproca, Compendiosa.

Potest verò testator plures gradus hæredum & institutionum facere, sed quælibet post primam vocatur Substitutio; quæ nihil aliud est, quam hæredis secundo gradu vel deinceps, in locum prioris, institutio.

1. Estque Directa vel Indirecta seu Obligua. Directa est quæ sit verbis directis seu quæ hæreditas substituto deferretur directè & immediate à testatore, absque alicujus ministerio

qui illam alteri restituat, ut si testator dicat *Titius hæres esto, si Titius hæres non erit, Cæsus hæres esto.*

1. Indirecta est, quæ verbis sit indirectis, obliquis vel precariis, seu quæ hæreditas substituto deferretur, per alterum, qui illi eam restituat, unde & Obligua & Fideicommissaria appellatur, ut si testator institutum a se hæredem roget, vel fidei ejus committat, ut hæreditatem alteri restituat.

2. Directa vulgo dividitur in Vulgarem, Pupillarem, Exemplarem, Reciprocam & Compendiosam. Quibus addi potest Militaris. Vulgaris est, quæ concipitur in casum, quo institutus hæres non erit, sive quia noluerit, sive quia non potuerit: atque in unum casum concepta etiam alium comprehendit. Dicitur Vulgaris, quia à quolibet testatore fieri potest cuilibet; & per eam substitutus sit testator hæres.

3. Pupillaris est, quæ fit impuberi, in potestate testatoris existenti, nec per mortem ipsius in potestatem alterius recasuro, instituto in casum, quo hæres erit, & ante pubertatem decesserit: & per hanc substitutus non testatori, sed impuberi fit hæres. Utraque hæc substitutio est vel Expressa vel Tacita. Expressa est, quando testator exprimit conditionem, quæ omni substitutioni vulgari vel pupillari inest: videlicet, *Si institutus hæres non erit, aut Si filius meus infra pubertatem moriatur.* Tacita est, quando conditionem illam non exprimit, sed subintelligitur ex præsumptione legis, præsumptionem esse voluntatem testatoris. Vulgaris utraque exprimit adita hæreditate; pupillaris verò non per additionem hæreditatis, sed demùm cum pubes sit, cui pupillariter facta est substitutio. Continent autem se mutuò vulgaris & pupillaris, quando casus utriusque in eandem personam concurrere potest: ut in impubere, si ei vulgariter substituat, continetur tacita pupillaris.

4. Exemplaris est, quæ fit liberis furiosis aut mente captis; in casum, quo adhuc furiosi aut mente capti decesserint. Dicitur exemplaris, quia ad exemplum pupillaris, intuitu humanitatis, introducta est, *l. Humanitatis Cod. De impub. & aliu. substi.* Vnde quasi pupillarem quidem vocant. Et hoc modo etiam mater & avus maternus substituere potest.

licet